

Besluit Verlenen ontheffing

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

OnderwerpWet natuurbescherming -
soortbescherming**Inlichtingen bij**Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl**Blad**

1 van 21

Locatie

Teersche Sluispolder te Malden

Gemeente

Heumen

Activiteit

Aanleg en gebruik zonnepark

Geachte

Hierbij ontvangt u het definitief besluit over bovengenoemde aanvraag. Wij verlenen u deze ontheffing.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een kaart van het projectgebied opgenomen en in bijlage 3 is een doorrekening van de mitigatie-opdracht weergegeven. Neem alle bijlagen goed door.

Ontwerpbesluit

U ontvangt nu het definitieve besluit.

Wij publiceren dit ontwerpbesluit www.overheid.nl. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

Wilt u een zienswijze indienen? Dat kan mondeling door contact op te nemen met het Provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99, schriftelijk via Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem of digitaal via post@gelderland.nl.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

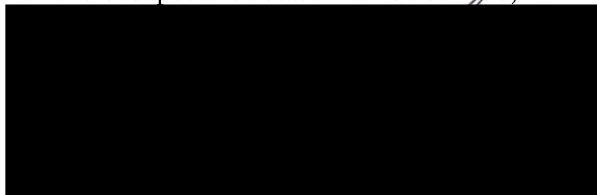
Blad

2 van 21

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](https://www.gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Teammanager Vergunningverlening

Documentnummers inzage stukken:

03630374, 03630380, 03630385, 03630394, 03630398, 03630402, 03630405, 03758143,
03758145, 03760535, 03783228

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Kaart projectgebied
- Bijlage 3 – Mitigerende maatregelen
- Bijlage 4 – Zienswijzen en beantwoording door de provincie

Beroep

Diegenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

BIJLAGE 1

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van GroenLeven B.V. te Leeuwarden, hierna te noemen de aanvrager, van 14 februari 2022, om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie en overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 14 februari 2022 ontvingen wij een aanvraag van GroenLeven B.V. te Leeuwarden voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.10 lid 1b voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de das.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van het in de wet genoemde belang van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Deze aanvraag is nog niet getoetst aan het gebiedendeel zoals neergelegd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Mogelijk zijn er door het project ook effecten van stikstof en is hier ook een vergunning Wnb voor nodig. Indien dit het geval is, dient de aanvrager deze ook bij de provincie aan te vragen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn zijn zienswijzen van de Stichting Das&Boom binnengekomen. De zienswijzen worden behandeld onder het kopje Zienswijzen en in Bijlage 3.

Datum
28 oktober 2022

Zaaknummer
2022-003003

Blad
4 van 21

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.10 lid 2 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan GroenLeven B.V., Lange Marktstraat 5-7, 8911 AD te Leeuwarden;

voor de soort, verbodsbepaling en wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1:

Tabel 1: Soort, verbod en belang

Soort	Verbod		Belang
Das (<i>Meles meles</i>)	Artikel 3.10 lid 1b	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	A

Belang:

- A. Artikel 3.10 lid 2 onder a van de Wnb: in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het projectgebied van zonnepark de Teersche Sluispolder te Malden (gemeente Heumen), zoals aangegeven in figuur 1 van bijlage 2.
2. De ontheffing geldt voor zowel de aanleg- als de gebruiksfase. De aanlegwerkzaamheden moeten uiterlijk 30 september 2027 uitgevoerd zijn. De ontheffing voor de gebruiksfase is maximaal 25 jaar na afronding van de aanlegwerkzaamheden geldig.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort, verbod en belang zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

Blad

5 van 21

onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-003003.

5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-003003.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waardoor verbodsbepalingen worden overtreden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-003003.
10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de das.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waardoor verbodsbepalingen worden overtreden wordt door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-003003. In de

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.

12. Vanaf het moment dat verstorende werkzaamheden plaatsvinden is de ontheffinghouder ervoor verantwoordelijk dat de ecologisch deskundige tijdens de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2022-003003.

Soortspecifieke voorschriften

14. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 3 en die zijn toegelicht in bijlage 3 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
15. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen.
16. Als in de broedperiode gewerkt wordt dienen aanwezige broedgevallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te blijven. Een deskundige op het gebied van vogels dient te bepalen of en welke werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.
17. Voorafgaand aan de werkzaamheden en het ongeschikt maken van het leefgebied dient een inspectie van het plangebied plaats te vinden door een ecologische deskundige.
18. Indien tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen, dient het werk ter plaatse stopgezet te worden totdat deze soorten uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige op het gebied van de desbetreffende soortgroep dient hierbij geraadpleegd te worden. Indien de soorten niet uit zichzelf vertrekken, dient contact opgenomen te worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.
19. Vóór de ingebruikname van het zonnepark dient een inrichtings- en beheerplan te worden opgesteld, geldend voor de gehele exploitatiefase, waarin gedetailleerd is opgenomen op welke locaties de beplantingen worden ingevuld en met welke soorten houtige gewassen. Tevens wordt het beheer van de op te waarderen percelen gedetailleerd beschreven, met onderdelen

als bemesting (aard en hoeveelheid), begrazing (met welke diersoorten en bezetting) en maaionderhoud en door wie dat beheer wordt uitgevoerd.

20. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor een deugdelijk beheer van de compensatielocaties, zodat deze locaties omgevormd worden tot een optimaal dassenfoerageergebied en houtopstanden. De initiatiefnemer zorgt ter controle voor een jaarlijks monitoringsrapport om de voortgang en beheer tot optimaal foerageergebied te kunnen volgen.
21. Het jaarlijks monitoringsrapport dient te worden aangeleverd aan de Provincie Gelderland in de maand maart, te beginnen twee jaar na de ingebruikname van het zonnepark, eindigend met de einddatum van de exploitatie van het zonnepark. Het monitoringsrapport dient te worden aangeleverd onder vermelding van het zaaknummer 2021-009353 aan post@gelderland.nl.
22. De monitoringsopzet dient direct na de ingebruikname van het zonnepark te worden aangeleverd aan de Provincie Gelderland. Daarbij dient onder andere aan de orde te komen: het aantal burchten, de staat van de aanwezige burchten en het aantal dassen dat er gebruik van maakt, manier van beheren van de graslanden (bemesting, beweiding en maaibeheer), manier van beheren van de aanwezige houtwallen en andere houtopstanden en beheer van de aanwezige sloten en afvoer en verwerking van het slootmaaisel.
23. Aangezien de omvorming naar optimaal foerageergebied een cruciaal onderdeel vormt van het compensatieplan, dient de aanplant van houtwallen in het compensatiegebied zo snel mogelijk uitgevoerd te worden, in elk geval vóór de aanleg van het zonnepark.
24. De beheerperiode van het compensatiegebied dient overeen te komen met de totale periode dat het zonnepark geëxploiteerd wordt (maximaal 25 jaar na afronding van de aanlegwerkzaamheden).
25. De beplantingen die in het plangebied en in het compensatiegebied worden aangebracht vallen na beëindiging van de exploitatiefase onder de herplantplicht conform artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming.

Datum
28 oktober 2022

Zaaknummer
2022-003003

Blad
8 van 21

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

GroenLeven B.V. te Leeuwarden is voornemens een zonnepark te realiseren ter plaatse van de Teersche Sluispolder te Heumen. Het plangebied is gelegen ten zuiden van Nijmegen, in de gemeente Heumen, tussen het Maas-Waalkanaal en de A73. In figuur 1 is een luchtfoto van het plangebied weergegeven. Het plangebied is gelegen tussen de Westerkanaaldijk en Burchtselaan en karakteriseert zich door de intensieve akkerbouw en graslanden. Het betreft een gebied van circa 36 ha. In het oosten van het plangebied is een klein bosje aanwezig waarbinnen zich een dassenburcht bevindt.

Het plan bevat de ontwikkeling van een zonnepark van 41.925 PV-panelen met een bruto oppervlakte van 18,5 hectare en een netto paneelbedekking van 12,6 hectare. Ook worden hier de noodzakelijke beheerpaden en transformatoren geplaatst. Hierbij is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld, waarbij 17 hectare buiten het hekwerk specifiek ten behoeve van de das wordt ingericht. De overige 0,5 ha betreft het perceel van Staatsbosbeheer, welke centraal door het gebied loopt. Verder wordt een haag in de zuidrand aangelegd.

Werkzaamheden starten op zijn vroegst in najaar 2022, afhankelijk van de ontheffingverlening en mogelijk bezwaar en beroep. Hierbij vindt waar mogelijk eerst de inrichting van het dassenleefgebied plaats, alvorens de gronden voor het zonnepark bouwrijp worden gemaakt. De oplevering van het zonnepark zal circa een half jaar na start bouw zijn.

In het bij de aanvraag toegevoegde activiteitenplan “Activiteitenplan Wet natuurbescherming Zonnepark Teersche Sluispolder te Heumen, BRO Boxtel, februari 2022, projectnummer PO4704” zijn opgenomen:

- het uitgevoerde ecologisch onderzoek en de resultaten;
- een effectbeoordeling van het project;
- de te nemen mitigerende of compenserende maatregelen;
- alternatievenafweging;
- onderbouwing wettelijk belang;
- beoordeling staat van instandhouding.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden en de effecten van het project op deze waarden

Er heeft een quickscan naar aanwezige te beschermen soorten plaatsgevonden in 2021 (“Quickscan flora en fauna Zonnepark Westerkanaaldijk te Heumen, BRO te Boxtel, augustus 2021, projectnummer PO4704”). Beoordeeld is tevens het mogelijk effect op de ecologisch onderzoek plaatsgevonden naar de das, vleermuizen en vogels in 2018 en 2019.

De aanvrager heeft aangegeven dat de onderzoeken zijn uitgevoerd op basis van het op dat moment vigerende vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus en de kennisdocumenten van BIJ12.

Tabel 2 geeft een overzicht van de resultaten van het uitgevoerde ecologisch onderzoek en de te verwachten effecten van het project.

Tabel 2: Resultaten ecologisch onderzoek en effectbeoordeling

Aangetroffen soorten	Aantal aangetroffen verblijfplaatsen in het plangebied	Aantal verblijfplaatsen waar negatieve effecten verwacht worden
Das	1 hoofdburcht	1 hoofdburcht

In de nabijheid van het plangebied zijn tevens enkele burchten gevonden. Deze zijn aangegeven in figuur 2 in Bijlage 2.

Het plangebied biedt in beperkte mate nestgelegenheid aan vogels. Werkzaamheden waarbij mogelijk nestgelegenheid verloren gaat dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd of na een broedvogelcontrole. Daarnaast kunnen verschillende (algemene) soorten, waarvoor een provinciale vrijstelling in het kader van ruimtelijke ingrepen geldt, binnen het plangebied voorkomen.

Niet aangetroffen zijn:

- overige soorten vleermuizen en functies, nesten van jaarrond beschermde vogels, reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en andere ongewervelden.

Preventieve maatregelen

De aanlegwerkzaamheden worden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd om doden, verwonden of verstoren van broedende vogels te voorkomen.

Mitigerende maatregelen

Tabel 3 geeft een overzicht van de te realiseren alternatieve voorzieningen voor de das. De voorzieningen worden aangebracht conform de richtlijnen uit de kennisdocumenten van BIJ12. De voorzieningen zijn gericht op het compenseren van de oppervlakte foerageergebied die met de aanleg van het zonnepark verloren gaat en met het veilig stellen van de migratie- en beschuttingsmogelijkheden in het gebied. In bijlage 3 van deze ontheffing zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.

Tabel 3: Overzicht van de te realiseren alternatieve voorzieningen

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Tijdelijke mitigatie	Permanente mitigatie/compensatie
Das	N.v.t.	Inrichting De inrichting van het plangebied is vastgelegd in het "Activiteitenplan Wet natuurbescherming Zonnepark Teersche Sluispolder te Heumen, BRO Boxtel, februari 2022,

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

Blad

10 van 21

	projectnummer P04704". De inrichting is gericht op het instandhouden en versterken van de foerageer- en migratiemogelijkheden van de das. Het landschapsplan is vastgelegd in figuur 3 van Bijlage 3 aangevuld met een uitgebreide legenda. Het zonnepark zal met struweelhagen en houtwallen worden ingericht. Langs de tochtsloot blijft een bredere oeverzone aanwezig welke ingericht wordt als soortenrijk grasland en afgeschermd wordt met een struweelhaag, welke als verbinding zal dienen. De berekening van de compensatie-opgave is opgenomen in Tabel A in Bijlage 3. De panelen bestaan uit bifacial PV-panelen, welke in zuidopstelling worden geplaatst. Tussen de verschillende panelen wordt een opening gelaten van minimaal 1 mm om ook vocht meer verdeeld onder de panelen te laten komen. Tussen de rijen zonnepanelen is 2 meter ruimte. Rondom de paneelvelden is een onderhoudsruimte van 5 meter aanwezig. Op het terrein komen enkele trafostations welke middels een onderhoudspad te bereiken zijn. De onderzijde van het hekwerk wordt 20 cm boven maaiveld geplaatst, waardoor het zonnepark voor dedas toegankelijk blijft over de gehele breedte. De hagen worden aangeplant met lijsterbes, hazelaar, mei doorn, sleedoorn, hondsroos, beuk, mispel, (inlandse) vogel kers, wilde liguster, hulst, en wilde appel. Bij een houtwal kan ook zomereik worden aangeplant, maar niet meer dan 10%. Aanplant vindt plaats in 2 rijen, 1 meter uit elkaar. Aanplant zal 1 stuks per meter in driehoeksverband zijn. De struweel hagen worden 5 meter breed en maximaal 5 meter hoog. Beheer De graslanden binnen het zonnepark worden begraasd met schapen, en waar nodig aanvullend gemaaid. Begrazing vindt plaats door middel van drukkbegrazing op delen van het zonnepark. Hierdoor is er altijd een variatie aan vegetatie aanwezig. De gronden binnen het zonnepark worden bijgezaaid met een klavermengsel. Grasland buiten het zonnepark wordt eveneens bijgezaaid met een klavermengsel, en wordt deels gemaaid als hooiland met nabegrazing en deels begraasd door rundvee. Deze gronden worden strooksgewijs bemest met ruwe stalmest (1x/jr), eventueel ook met Bokashi. Binnen het plangebied (binnen en buiten het zonnepark) wordt geen gebruik gemaakt van pesticiden. De strook langs de Tochtsloot wordt als bloem- en kruidenrijk grasland beheerd en zal worden ingezaaid met een gebiedseigen kruidenmengsel.
--	--

Beoordelingskader

Tabel 4 geeft een overzicht weer van de relevante aspecten waarop getoetst is in het kader van de Wnb.

Tabel 4: Beoordeling van het toetsingskader

Toetsingskader	Beoordeling
<i>Er is voldoende onderzoek uitgevoerd naar alle mogelijk voorkomende soortgroepen en alleen op de aangevraagde soorten treedt een effect op door het project.</i> Toelichting: Er is door BRO voldoende oriënterend en aanvullend onderzoek uitgevoerd volgens de Kennisdocumenten van BIJ12.	Ja
<i>Het onderzoek naar de aangevraagde soorten is door deskundigen uitgevoerd en door ons als voldoende beoordeeld.</i> Toelichting: Het aanvullend onderzoek is door BRO uitgevoerd volgens de richtlijnen van de Kennisdocumenten van BIJ12.	Ja
<i>De negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden worden met de voorgeschreven maatregelen voldoende gemitigeerd en gecompenseerd.</i> Toelichting: Er worden ter mitigatie diverse vegetatiestructuren in en rondom het projectgebied aangelegd en versterkt. De grootste compensatieoppervlakte wordt ingericht als optimaal dassenfoerageergebied. Daarnaast zal een natuurinclusief beheer worden toegepast in het zonnepark en zal dit worden omgeven door dassenrasters. Volgens de compensatie-berekening in Tabel A van Bijlage 3 is er netto 0,17 ha tekort om een 100%-compensatie te realiseren. Dat tekort is minder dan 1% van de totale compensatie-opgave (18,4 ha). Gezien de onzekerheden in oppervlaktetellingen en uitgangspunten, vinden wij dit een te verwaarlozen verschil.	Ja
<i>De alternatieve locaties, werkwijze, inrichting en planning zijn voldoende afgewogen en er is geen bevredigend alternatief.</i> Toelichting: De alternatievenafweging ten aanzien van de locatie van het zonnepark heeft plaatsgevonden in het Gebiedsplan Energielandschap A73. In de afweging is naar voren gekomen dat deze locatie de voorkeur heeft ten opzichte van andere beschreven locaties.	Ja
<i>Het wettelijk belang waarvoor is aangevraagd zoals aangegeven in tabel 1 is van toepassing en voldoende onderbouwd.</i>	Ja
<i>De lokale staat van instandhouding van de aangevraagde soorten blijft gewaarborgd door het nemen van de voorgeschreven maatregelen.</i>	Ja

Zienswijzen

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit zijn er zienswijzen binnengekomen.

Stichting Das& Boom te Beek-Ubbergen heeft dd. 5 oktober 2022 zienswijzen tegen het ontwerpbesluit ingebracht.

De zienswijzen en beantwoording door de provincie zijn opgenomen in Bijlage 4 van dit besluit.

Naar aanleiding van de zienswijzen is een aantal voorschriften toegevoegd. Deze extra voorschriften (19 tot en met 25) hebben vooral betrekking op een gedetailleerd inrichtings- en beheerplan en een monitoringsverplichting gedurende de exploitatiefase.

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

Blad

12 van 21

Tenslotte is opgenomen dat de aanplant in het plangebied en het compensatiegebied van afloop van de exploitatiefase valt onder de herplantverplichting, conform Artikel 4 van de Wet natuurbescherming.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

Blad

13 van 21

BIJLAGE 2: Ligging projectgebied zonnepark Teersche Sluispolder gemeente Heumen

Figuur 1: Kaart van het projectgebied gelegen aan het Maas-Waalkanaal tussen de Westerkanaaldijk en Burchtselaan te Malden (gemeente Heumen), binnen de rode contouren.

Figuur 2: Ligging van dassenburchten (de blauwe stippen) in en rondom het plangebied.

Datum
28 oktober 2022

Zaaknummer
2022-003003

Blad
14 van 21

BIJLAGE 3 Overzicht van ligging mitigatiemaatregelen en compensatieberekening.

Figuur 3. Ligging van de zonnepanelen en van de locaties van de mitigerende maatregelen binnen het projectgebied. Voor een leesbare versie van de legenda zie volgende pagina.

Legenda

Maatregelen landschappelijke schaal

- locatie gelegen binnen A-zoekgebied op 250m van het Maas-Waal kanaal, qua maat en schaal en binnen dit type landschap acceptabel en gedragen.

Ontwerputgangspunten kavel niveau

- de opzet van panelen (indicatief) volgt de verkavelingsrichting (eenduidige zuidoriëntatie) en staat op onderling gelijke afstand.

- handhaven slotenpatroon, nadruk door aanplant van robuuste struweelhagen. De combinatie zorgt voor krachtige zichtlijnen en dwarsverbindingen evenals onderbreking van de grootschaligheid.

- zijde Tochtsloot voorzien van flauwe natuurvriendelijke oever.

- het oppervlak tussen en onder de tafels (binnen hekwerk) wordt begraaasd en bemest door schapen (begrazing). Inrichting en beheer gericht op het versterken leefgebied dassen (gras-klover mengsel).

- het oppervlak binnen de GO gelegen wordt ontwikkeld als bloem- en kruidenrijk grasland t.b.v. lokale biodiversiteit.

- Natuurlijk ingericht perceel t.b.v. versterken leefgebied dassen, het totale dassencompensatiegebied zal actief bemest worden, ofwel door schapen, ofwel door rund, ofwel door het aanbrengen van ruige stalmest.

- fraaie overgang door brede 'overgangszone' van bloem- en kruidenrijke beplanting langs zuidelijke grens.

- mogelijkheid tot het maken van een ommetje (klompenpad).

- maatregelen tot het tijdelijk afsluiten van duikers om water binnenplans te bergen.

Ontwerputgangspunten object

- faunavriendelijk hekwerk langs de binnenzijde landschappelijke inpassing, ca. 20cm boven maaiveld geplaatst en max. 1.8m hoog. Voorzien van enkele doorgangen voor kleinwild.

- technische installaties (omvormers/ trafo's en schakelstations) worden binnenplans opgenomen, geordend gepositioneerd en zijn niet hoger dan 4m. Voor exacte locatie wordt verwezen naar de technische tekening.

- Inrichting picknickplaats en informatie en educatiepunt

Vigerend beleid/omgevingskenmerken

- Groene ontwikkelzone.

- Gelders natuurnetwerk.

- Locatie dassenburcht

Datum
28 oktober 2022

Zaaknummer
2022-003003

Blad
16 van 21

Tabel A: Compensatieberekening Zonnepark Teersche Sluispolder

1. Berekening van effectief foerageergebied binnen plangebied vóór installatie van panelen				
Areaal	Score foerageergebied op basis van huidig gebruik	Opmerking	Oppervlakte in m2	Totaal effectief foerageergebied in m2
Totaal plangebied binnen rode contouren				
waarvan bemest grasland	100%		130.000	130.000
waarvan akkerland	50%		80.000	40.000
waarvan SBB-houtwal	83%		5.000	4.150
waarvan picknick-plaats	100%		4.000	4.000
waarvan houtwal zuidrand	100%		6.000	6.000
Totaal effectief foerageergebied in m2 vóór installatie van panelen			225.000	184.150
2. Berekening van effectief foerageergebied in plangebied ná installatie van panelen				
Invulling elementen in het zonnepark	Score foerageergebied op basis van inrichtingsplan	Opmerking	Oppervlakte in m2	Totaal effectief foerageergebied in m2
Oppervlakte onder de panelen	0%	Netto oppervlak onder zonnepanelen (wordt wel ingericht met klaver, schapen, geen kunstmest, kort gehouden)	125.800	0
Grasstroken tussen de panelen	50%	Ruimte tussen de panelen 2.5m, (smaller dan 3.0m dus 50%)	59.200	29.600
Onderhoudsstroken en overig areaal zoals slootranden	80%	Het gaat om de oppervlakte buiten panelen en stroken tussen panelen	25.000	20.000
Hagen zuidrand	83%	Aan te planten houtopstand	6.000	4.980
SBB-houtwal	83%	Bestaande houtwal	5.000	4.150
Picknick-plaats	100%	Is en blijft grasland	4.000	4.000
Subtotaal binnen plangebied (excl. opwaardering)			225.000	62.730
3. Opwaarderingen grasland binnen plangebied				
	% opwaardering t.o.v. huidige functie			
Kwaliteitsgrasland (ingericht met klaver, schapen, geen kunstmest, kort gehouden)	50%	Het gaat om beperkte oppervlakte buiten panelen en stroken tussen panelen	5.000	2.500
Subtotaal opwaardering binnen plangebied			5.000	2.500

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

Blad

17 van 21

4. Opwaardering buiten plangebied	% opwaardering t.o.v. huidige functie			Totaal effectief foerageergebied in m2
Omvorming bestaand akkerland naar kwaliteitsgrasland	100%	Kwaliteitsgrasland (ingericht met klaver, schapen, geen kunstmest, kort gehouden)	87.500	87.500
Omvorming bestaand grasland naar kwaliteitsgrasland	50%	Kwaliteitsgrasland (ingericht met klaver, schapen, geen kunstmest, kort gehouden)	53.500	26.750
Hagen op primair leefgebied	-17%	Grasland wordt haag, dus kleine afname	10.500	-1.785
Hagen op secundair leefgebied	33%	Akkerland wordt haag, dus kleine toename	14.500	4.785
Subtotaal compensatie buiten plangebied			166.000	117.250
Totaal binnen en buiten plangebied na aanleg zonnepark in m2				182.480
Tekort berekend effectief foerageergebied (=verschil vóór en ná) in m2				-1.670*

*: Het berekend tekort aan compensatieoppervlak bedraagt daarmee 1670 m2 en dat is iets minder dan 1% van de totale compensatieopdracht.

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

Blad

18 van 21

Bijlage 4: Beantwoording van ingebrachte zienswijzen door Stichting Das& Boom (SDB) Beek-Ubbergen.

Nr	Ingebrachte zienswijze SDB	Beantwoording door provincie Gelderland
1.	In de paragraaf "Aanvraag en Procesverloop" wordt aangegeven dat de aanvraag nog niet getoetst is aan het onderdeel gebiedsbescherming, zoals neergelegd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Mogelijk zijn er door het project ook effecten van stikstof en is hier ook een vergunning Wnb voor nodig. Das&Boom ziet graag dat, ondanks dat dit geen deel uitmaakt van de toetsing van de Wnb, in de ontheffing ook aangegeven wordt dat de aanvraag ook nog niet getoetst is aan de richtlijnen behorende bij werkzaamheden in de Groene Ontwikkelingszone. Een deel van het plangebied (het meest westelijke deel van het plangebied) is namelijk onderdeel van die Groene Ontwikkelingszone.	Het betreft hier een ontheffing soortenbescherming en toetsing aan het onderdeel stikstof vindt inderdaad plaats via een vergunning gebiedsbescherming. Stikstofeffecten als gevolg van aanlegwerkzaamheden zijn sinds 1 juli 2021 vergunningvrij in het kader van de Wet stikstofreductie en natuurherstel. Het onderdeel Groene Ontwikkelingszone wordt beoordeeld in de bestemmingsplanprocedure en afspraken worden in dat kader vastgelegd conform Artikel 3.52 van de Gelderse Omgevingsverordening. Voor het vastleggen van maatregelen, anders dan relevant voor de ontheffing soortenbescherming, kan geen ruimte bestaan in deze ontheffing. De ontheffing zou hiermee de planvoorschriften en het (bevoegdheden)stelsel op onaanvaardbare wijze doorkruisen.
2.	Wat Das&Boom mist in de afweging voor het verlenen van de ontheffing is de alternatievenafweging. Deze is in dit geval juist van bijzonder belang omdat het beoogde zonnepark deels onderdeel is van, en grenst aan, de beoogde verbindingzones tussen het Reichswald en de Hatertse & Overasseltse vennen.	De alternatievenafweging ten aanzien van de locatie van het zonnepark heeft plaatsgevonden in het Gebiedsplan Energielandschap A73. In de afweging is naar voren gekomen dat deze locatie de voorkeur heeft ten opzichte van andere beschreven locaties.
3.	Op verzoek van de initiatiefnemers is in een vroeg stadium contact opgenomen met de wethouder van de gemeente Nijmegen om compensatie te zoeken op Nijmeegs grondgebied, zodat er voldoende hectares foerageergebied aangelegd kon worden en de corridorfunctie voor zoveel mogelijk soorten kon worden gegarandeerd. Zonder opgaaf van redenen heeft de initiatiefnemer dit uiteindelijk terzijde gelegd en is niet ingegaan op de toezeggingen van de gemeente Nijmegen om medewerking te verlenen aan het natuurcompensatieplan.	Er is met het huidige plan voldoende compensatie bewerkstelligd (zie punt 5), zodat het vastleggen van mogelijke afspraken over deze extra compensatie in deze ontheffing niet zijn opgenomen. Nadere afspraken over extra foerageergebied (bóven de benodigde compensatie) kunnen overigens ook buiten deze ontheffing gemaakt worden.
4.	Er is geen uitvoerig onderzoek verricht naar de effecten van het zonnepark op de beschermde dieren (en planten) in het gebied. Er is alleen een quickscan verricht. Een quickscan is slechts bedoeld als een eerste verkenning om in te	In een ontheffing soortenbescherming wordt met name gekeken naar aantasting van rust- en voortplantingsplaatsen en jaarrond beschermde nestlocaties. In het

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

Blad

19 van 21

	schatten hoeveel strijdigheden met de Wnb te verwachten valt. Bij een uitgebreid onderzoek was duidelijk geworden dat bepaalde soorten in bepaaldeseizoenen geïnventariseerd en geteld moesten worden. Doorgaans neemt zo'n onderzoek dan ook een jaar in beslag. Was voor dit gebied een nader onderzoek verricht dan was daaruit naar voren gekomen dat er in het gebied naast dassen ook uilen en andere roofvogels jagen die zich oriënteren op zicht en geluid. Zonnepanelen nemen dat geluid en zicht weg waardoor er ook voor deze dieren een afname is van het foerageergebied. In het gebied broedden er tot voor kort en mogelijk nog steeds Kieviten en maken boerenzwaluwen en ijsvogels gebruik van het plangebied. Verder bevinden zich er bruine kikkers. Ook kleine marterachtigen zoals bunzings en wezels gebruiken het plangebied om er te jagen op prooidieren.	plangebied en dan specifiek het gebied waar zonnepanelen komen, zijn deze vaste rust- en voortplantingsplaatsen, met uitzondering van de das, niet aangetroffen. De genoemde vogelsoorten hebben geen jaar rond beschermde nestlocaties in het plangebied. De bruine kikker staat op de zogenaamde vrijstellingslijst ruimtelijke ontwikkelingen.
5.	Erg kwalijk is dat de aanvrager in de ontheffingsaanvraag gebruik heeft gemaakt van onjuiste feiten en de provincie dus vals heeft voorgelicht. De opgegeven gegevens (hectares) behoren bij een inrichtingsplan van het zonnepark en de daarbij horende compenserende maatregelen dat in november 2021 ter goedkeuring is voorgelegd aan Stichting Das&Boom. Stichting Das&Boom heeft op basis van die kaart de compensatiehagen ingetekend om zo de noodzakelijke kleinschaligheid van de blijvende graslanden te verkrijgen. Zonder verder overleg met Stichting Das&Boom heeft de initiatiefnemer een eigen plan ingediend. De in de aanvraag gehanteerde bruto oppervlakte van het zonnepark van 18,5 ha heeft betrekking op het oorspronkelijke inrichtingsplan. De juiste oppervlakte van het gebied waar de zonnepanelen worden aangelegd is echter circa 22,5 ha, dus 4 ha meer als opgegeven. 16,3 ha hiervan wordt aangelegd op bestaand grasland en 6,2 ha wordt aangelegd op bestaande akkers. Volgens het kennisdocument Das is de compensatieopgave $(16,3 \times 1,2) + (6,2 \times 0,5) = 22,66$ ha, in te richten als primair foerageergebied. In de aanvraag wordt verder aangegeven dat buiten het hekwerk van het zonnepark 17 ha specifiek ten behoeve van de das wordt ingericht. Dat was inderdaad zo bij het oorspronkelijke inrichtingsplan. Bij het ingediende plan waarbij oorspronkelijk compensatiegebied nu ook zonnepark is	Beoordeeld is hetgeen aan informatie over het oppervlak van plangebied en compensatiegebied ingebracht is in de aanvraag. De ingebrachte cijfers zijn opgenomen in Tabel A van Bijlage 3 en vervangt de eerdere tabel in het ontwerpbesluit. Het bruto-oppervlak van het gebied waar het zonnepark wordt aangelegd is inderdaad ca. 22,5 ha. Daarvan is 0,5 ha SBB-houtwal, 0,4 ha een beoogde picknickplaats en 0,6 ha beoogde houtwal aan de zuidrand. Verder is er ongeveer 2,5 ha dat niet gebruikt wordt voor de opstelling van panelen en paden tussen de panelen. Het gaat dan om onderhoudspaden, loze ruimte naast de panelen, sloten en slootranden. De netto-bezette oppervlakte door panelen en paden tussen de panelen is daarmee 12,6 ha grasland (100% foerageergebied) en 5,9 ha bouwland (50% foerageergebied). Opgeteld komen we dan tot 22,5 ha plangebied waarvan 18,5 ha netto zonnepark. Wij komen, na berekening volgens de beschreven methodiek in "Ontheffingsaspecten aanleg zonneparken en dassen", tot een compensatieopgave van 18,4 ha effectief foerageergebied, waarvan er 5,7 ha binnen het zonneparkgebied wordt ingevuld en 12,7 ha buiten het

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

Blad

20 van 21

	geworden beslaat de compensatie nog maar 11,7 ha waarvan 6,6 ha al bestaand grasland is. Veel te weinig dus voor een juiste compensatie.	plangebied. Uiteindelijk is er voor minder dan 1% tekort aan gerealiseerd compensatiegebied. Wij vinden dat binnen de foutenmarge van de berekeningen vallen. In de compensatieberekening wordt grasland als 100% foerageergebied beschouwen (en niet een factor 1,2) en een omvorming naar optimaal dassengrasland voor 50% extra toekennen. Wij bestrijden dat we op het verkeerde been zijn gezet door de initiatiefnemer.
6.	Uit de quickscan flora en fauna Zonnepark Westerkanaaldijk te Heumen, BRO augustus 2021) wordt aangegeven dat voor één dassenburcht, die zich binnen het plangebied bevindt, negatieve effecten te verwachten zijn. Saillant detail is dat juist deze burcht een aantal weken beschadigd is door één van de initiatiefnemers van het zonnepark. Er wordt niet aangegeven dat er zich ook nog vijf burchten bevinden op zeer korte afstand van het plangebied die ook nadelig worden beïnvloed door de bouw van het zonnepark. Het is van groot belang dat voor het functioneren van een verbindingzone voor dassen een optimale dichtheid van dassen aanwezig is.	Wij hebben ons wat betreft de gewenste mitigatie beperkt tot compensatie van het foerageergebied, dat verloren gaat als gevolg van de plaatsing van panelen, de paden tussen de panelen en daaraan gerelateerde ingrepen. Er gaan door plaatsing van de panelen geen burchten verloren in het plangebied, enkel foerageergebied. Als er voldoende wordt gecompenseerd, is de vraag vanuit welke van de 5 burchten er wordt gefoerageerd niet relevant. Er worden daarnaast voldoende migratiemogelijkheden in het plangebied aangebracht.
7.	Afgezien van het feit dat het aantal hectares compensatiegebied te gering is, laat ook nog de inrichting te wensen over. Om een optimaal compensatiegebied te verkrijgen dienen de compensatiepercelen maximaal 1 ha te zijn. Dit kan verkregen worden door de aanleg van voldoende hagen zoals Stichting Das&Boom de initiatiefnemers in november 2021 had geadviseerd. Het aantal nu aan te leggen hagen is nog maar een fractie van het aantal door Das&Boom geadviseerd. Op zijn minst mag je verwachten dat de randen van de compensatiegronden ingeplant gaan worden met hagen. Tenslotte is het aanbrengen van fruitbomen (hoogstam) een verdere optimalisatie van het gebied. De initiatiefnemer schermst als compensatiemaatregel met een haag die al 30 jaar dwars door het gebied loopt van de Westerkanaaldijk tot aan de Burchtselaan terwijl deze haag (van SBB) door de initiatiefnemer meermaals is vernield. SBB heeft hier overigens ook aangifte van gedaan. Waarom zou de	Op basis van het inrichtingsplan zijn wij van mening dat het duidelijk is waar extra hagen komen en waar de bestaande houtwallen zich bevinden. Wat betreft de inrichting en het beheer: de initiatiefnemers van het zonnepark zijn daarvoor verantwoordelijk. Ter garantie van het gehele inrichtingsplan en de compensatieopgave, zullen wij het opstellen van een (nog meer) gedetailleerd inrichtings- en beheerplan (op te stellen vóór de ingebruikneming) in de voorschriften opnemen. De uitvoering daarvan dient jaarlijks gemonitord te worden tot het einde van de exploitatiefase. Hiermee streven we naar een handhaafbaar beheerplan. Om de kleinschaligheid te waarborgen gaan we uit van een gemiddelde perceelsgrootte van ca. 1,5 ha. Dat komt overeen met het

Datum

28 oktober 2022

Zaaknummer

2022-003003

Blad

21 van 21

	initiatiefnemer die haag nu wel goed willen beheren?	gemiddelde perceelsoppervlak van het Maasheggenlandschap nabij Vierlingsbeek.
8.	Er is geen concreet beheerplan. Er wordt aangegeven dat binnen het zonnepark met schapen wordt begraasd, maar niet met welke frequentie en met welk aantal. Dat geldt ook voor het beheer van de graslanden buiten het zonnepark. Er wordt niet aangegeven hoeveel er wordt bemest, waar en hoeveel koeien er staan en in welke gebieden er alleen wordt gemaaid en nabegraasd. Dit is dus niet handhaafbaar.	Zie ook de beantwoording van de vorige zienswijze. In het beheerplan zullen genoemde onderdelen worden opgenomen en dat zal in de voorschriften worden opgenomen.
9.	Er wordt aangegeven dat binnen het zonnepark een natuur inclusief beheer wordt toegepast wat omgeven wordt door dassenrasters. Nogmaals wat betekent concreet dit beheer en wat is de functie van dassenrasters binnen het zonnepark?	Rond het zonnepark wordt een hekwerk aangebracht. Er zal voor gezorgd worden dat de das voldoende doorgangen heeft, om een optimale migratie niet in de weg te staan.
10.	Er wordt aangegeven dat de recreatievoorziening van 0,4 ha een compensatie is voor de das. Dit is natuurlijk onzin. Daar kan de provincie niet in meegaan.	In de compensatieberekening is ervan uitgegaan dat de locatie van de recreatievoorziening op dit moment grasland is en dat dat ook zo blijft. Dat betekent dat deze voorziening inderdaad niet bijdraagt aan de compensatie.